

#Bugyogó
#zöld sziget
#EKE #Kis-Cohárd
#Gyilkostó
#borvíz #Borszék

Kilátó

A SZÉKELYHON-NAPILAPOK HAVONTA MEGJELENŐ TURISZTIKAI MELLÉKLETE
2018. DECEMBER 10., HÉTFŐ • I. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM • 4 OLDAL

Semseyné bugyogója Málnásfürdőn

Zöld sziget: amikor a bugyogó elveszti varázsát

● Lépésről lépésre változik az időjárás. Míg Csíkban vastag, tejfehér ködben autóztunk, addig Háromszéken hét ágra sütött a nap. A Tusnádi-szoros déli kijáratánál, Csíkorrán fennakadt a ködfolyam, azután már a fény uralta a tájat.

JÁNOSI CSABA

Füüd- és közösségépítő kiállítás megnyitójára igyekeztünk Sepsiszentgyörgyre. Azért annyira nem siettünk, hogy az év utolsó Zöld szigetén meg ne csodáljuk Semseyné bugyogóját Málnásfürdőn. Csodáltuk volna, de sajnos már nem bugyog. Az egykor nevezetes, Semseyné bugyogója nevű fürdőmedence a felújítás során elvesztette varázsát, bugyogását. Jól lepadolták, nehogy a pokolból felszálló szén-dioxid-buborékok bizsergést okozzanak. De rövid időre lépünk vissza a történelembe – ne csak száz évre, annál valamivel többre –, és vizsgáljuk meg Málnásfürdő dicső múltját!

Az egykor szebb időkét megélt, fekete kockaköves sétányon felidézük azt a néphagyományt, amely úgy tartja, hogy a málnásfürdői források gyógyhatását az itt legeltető pásztorok fedezték fel. Rühös kecskéiket a későbbi Lobogó medencéjében kúrálva észlelték, hogy azok meggyógyultak. Nemcsak napjainkban alkalmazzák az állat-kísérleteket a gyógyászatban. Pásztoraink is ismerték a módszert. Ha a kecskék túléltek a kúrát, akkor jöhetett az ember is. Bányai János geológus írja: „Mivel a legfontosabb forrása a mai Herkules hidegfürdő medencéje, már maga ősi állapotában is erősen bugyborékol a sok gáztól, azért Bugyogónak nevezték el. Mivel egykor az özvegy Semseyné birtokába került át a fürdő, amint az irodalmi adatokból ismeretes, sokáig Semseyné bugyogója néven emlegették.”

A Semsey család tulajdonában lévő fürdő rohamos fejlődésnek indult. Orbán Balázs is megemlíti, hogy „1865. fürdőidény alatt már 185 család látogatja”. Szintén az ő leírásából tudjuk, hogy a „Bugyogó vize zavaros, hamvas színű, s oly élénk könkéne szagú, hogy a benne fürdő, ha orrát a víz felületére tartja, elszedül”. A későbbi Herkules-fürdőre keresztelt Bugyogó egyik kabinjának falára került fel a következő humoros, de igaz versike: „Csöppet se tanakodj azon, hogy mit csinálsz,/ Ha gyötri testedet csúz vagy ischiász./ Itt van Herkules, ucu! Ugorj bele!/ Bár a hidegtől megessen a fene.”

Az a bizonyos bugyogó, amely elvesztette bugyogását s ezáltal varázsát

▲ FOTÓK: JÁNOSI CSABA

A történelem lapjait forgatva csak kapkodjuk a fejünket. Hány meg hány ivókút, fürdő sorakozott a Bormező alatti törésvonal mentén! Ilona, Főforrás, Szemvíz, Neptunfürdő, Herkulesfürdő, Lábfürdő. Gazdag múltja van Málnásfürdőnek. Jelene ellenben szegényes. Az egykori zenepavilon mellett elhaladva, bal oldalt barlangszerűen kiképzett mofetta fogad. Mellette az ártéren egy felhagyott medence, a Lábáztató Semseyné bugyogóját idézi. A szürkészöldes vízfelületen a kipattanó buborékok nagy köröket írnak le. Továbbállva a Bormező felé haladó egykori sétányról, az Olt kékes csíkját csodáljuk meg. Az évszázados tölgyek, hársak övezte út

martjában egy apró zöld sziget. Az eget tükröző forrás foglatán tenyésző zöld mohaszőnyeg üde sziget a szemnek.

Somostető alatt az Olt magas teraszába bevágódott völgyben feltűró híres nátrium-hidrogénkarbonát-klorid típusú Mária-forrás vizét szép fehér porcelán palackokban forgalmazzák. A Mária-forrás vize „elsőrangú gyógyító tényező, és pe-

dig különböző hurutok kezelésében, anyagcserezavarok esetén és fertőző bántalmakban egyaránt kiváló segédeszköze a gyógyításnak, azonkívül kórmegelőző óvszer is”.

Hiába keressük Málnásfürdőn a Siculia-gyógyforrást, amelynél a „hatalmas arányokban fejlődő szén-savgazak nyomása a vízoszlopot periódusokban, szökőkút módjára a föld színe fölött 34 méter magasra

lövelli ki”. Hiába keressük a Siculiaspasztillákat, „amelyekben a Siculia gyógyvízben lévő bicarbonátok teljes mértékben bennfoglaltatnak”. Hiába keressük a Siculia vagy Kovászna Gyöngye vizet. A palackozón egy nagy lakat. Sikeres privatizáció. Hiába keressük a szénsavgazt palackozó üzemet. A 19. század végén Kölnben, a Süther Maschinen Fabrik által gyártott, bőrszíjjakkal meghajtott szénsavsűrítő gépek ipartörténeti műemlékek. Voltak. A tulajdonos összevágatta, s ócskavasnak eladta. Még száz év, s nem marad semmi.

Estére, amikor Sepsiszentgyörgyre leértünk, az Erdélyi Művészeti Központban „elévettük a tarisnyát, azt a csíki tarkabarkát”, s a takaróruhára kiraktuk: Kalákázni jó! Nem hiába jöttünk ide. A kalákában felújított csíki, háromszéki, udvarhelyi, gyergyói, vajdasági, felvidéki fürdők képe üde zöld szigetként hatott. Korábban a Gellért fürdőben kiállított anyagból nagy elismeréssel beszéltek a budai gyógyfürdőben megfordult külföldi vendégek is, mondta Herczeg Ágnes tájépitész. S ahogy azt később megjegyezte, a Székelyföldi Fürdő- és Közösségépítő Kaláka egy olyan lava, amely nem eltakar, hanem magával ragad mindenkit, és alkotásra készlet. Bol-dog új évet!

Zenepavilon